

**AİLENİN KORUNMASI
VE
KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİNDE
DİN GÖREVLİLERİNİN KATKISININ SAĞLANMASI**

**AİLE İÇİ
VE
KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN
GENEL BİLGİLER**

AİLENİN KORUNMASI VE KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİNDE
DİN GÖREVLİLERİNİN KATKISININ SAĞLANMASI

Şiddet Nedir?

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre şiddet, “fiziksel güç veya iktidarın, yaralanma ve kayıpla sonlanan veya sonlanma ihtimali yüksek bir biçimde bir başkasına, kendine, bir gruba veya bir topluma tehdit yoluyla veya bizzat uygulanmasıdır.”¹

Şiddet en fazla hangi grupları etkiler?

Saldırganlık, şiddet eylemleri, kargaşa ve terör toplumun bütününe derinden etkiler. Ancak şiddet açısından en fazla risk altında olanlar kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürlüler, evsizler, mülteciler, göçmenler, etnik azınlık mensuplarıdır.

Şiddetin boyutları nedir?

Dünya Bankası verilerine göre, dünya genelinde şiddet nedeniyle hayatını kaybeden 15-44 yaş arası kadınların sayısı, kanser, sıtma, trafik kazası ve savaşlar nedeniyle ölen kadınların sayısından fazladır.²

Avrupa Birliği tarafından yürütülen bir diğer araştırmada ise her beş kişiden biri, çevresindeki ailelerde ya da kendi ailesinde ev içi şiddete tanık olduğunu belirtmiştir.³

Toplumda yaşanan şiddet türleri:

- Bireyin kendine uyguladığı şiddet: İntihar, bedene zarar verici uygulamalar

1 Dünya Sağlık Örgütü, 1996.

2 World Bank Study World Development Report: Investing in Health, Oxford University Press, New York 1993.

3 Domestic Violence Against Woman Report, 2010.

- ## Aile içi şiddet nedir?

Aile içi şiddet mağdurlarının çoğunluğunu ne yazık ki kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Bu sebeple aile içi şiddeti kadın ve çocuğa yönelik şiddet üzerinden okumak yerinde olacaktır.

“Bir sorumluluk, güven veya güç ilişkisi bağlamında, çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişmesi ve saygınlığı açısından, fiilen zararlı veya potansiyel olarak zararlı sonuçlar verebilecek her tür fiziksel ve/veya duygusal kötü muamele, cinsel istismar, ihmal, ihmalkâr davranış veya

ticari amaçlı ya da başka tür sömürü” çocuğa yönelik kötü muamele olarak tanımlanmaktadır. Çocuğa yönelik şiddet konusu ayrı bir bölüm olarak incelenecektir.⁴

Aile içinde kadına yönelik şiddet nedir?

Aile içinde meydana gelen, cinsiyete dayanan, kadın üzerinde baskı ve üstünlük kurmayı amaçlayan, tehdit, dayatma ve kontrol içeren, psikolojik, cinsel, ekonomik veya fiziksel zararlar sonuçlanan, kadının insan haklarını ihlal eden her türlü eylem ya da eylem tehdidi **“kadına yönelik aile içi şiddet”** olarak adlandırılmaktadır.

I-KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleyle ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesine (İstanbul Sözleşmesi) göre **“kadına yönelik şiddet” kadına yönelik ayrımcılığın bir türü ve bir insan hakkı ihlalidir. Sözleşme, kadına yönelik şiddeti, “İster kamu hayatında ister özel hayatta meydana gelsin kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış”** olarak tanımlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddet kadınlara olduğu kadar toplumların sosyal ve ekonomik gelişmesine de ciddi biçimde zarar vermektedir. Şiddet olgusu sıklıkla ekonomik sıkıntılar, eğitimsizlik, alkol gibi faktörlerle açıklanmaya çalışılsa da, çok daha derinde yatan toplumsal kabullerden ve zihin kalıplarından beslendiği bir gerçektir.

4 Bkz, 5. ders.

Kadına Yönelik Siddetin Nedenleri

Kadına yönelik siddet birden fazla etkenin: bireysel, ilişkisel, toplumsal

Kadın erkek eşitsizliği temelinde olmak üzere toplumdaki hızlı sosyal

Yaşanan bölge ya da bireyin yaşadığı yakın sosyal çevrede, yoksulluk,

Aile ve yakınlarla ilişkiler de şiddetin ortaya çıkışında önem taşımaktadır.

Şiddetin oluşmasında bireysel düzeyde etkili olduğu düşünülen alkol, madde kötüye kullanımı, çocuklukta kötü muameleyle maruz kalmış olmak, daha önce şiddete başvurma ve istismar etme öyküsü gibi faktörler sıralanmaktadır.

Kadına Yönelik Şiddetin Çeşitleri

Aile içi şiddet denilince daha çok fiziksel şiddet anlaşılmakta, kimi zaman “**aile içi şiddet**” ve “**fiziksel şiddet**” ifadeleri gündelik hayatta birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Bu ifadeleri yanlış şekilde birbiri yerine kullanmanın nedeni, kadına yönelik duygusal, ekonomik ve cinsel şiddete ilişkin farkındalığın hâlâ son derece az olmasıdır. Kadına yönelik aile içi şiddet yalnızca fiziksel değildir. Kadınların aile içerisinde yaşadığı şiddetin farklı görünüşleri şöyle özetlenebilir:

Psikolojik Şiddet

- *Bağırarak
- *Hakaret etmek
- *Aşağılamak
- *Korkutmak
- *Aşırı kıskanmak
- *İhmal etmek
- *Yok saymak
- *Çirkin olduğunu söylemek
- *Nasıl giyineceğine, nereye gideceğine, kimlerle görüşeceğine karar vermek

fıkrını sormadan tek başına karar almak

*Parasını ve takı, arsa, tarla gibi kişisel mallarını
elinden almak

*Kariyerini engelleyen kısıtlamalar getirmek (Seminerlere,
toplantılara, kurslara katılmasına engel olmak)

*İş bulmasını kolaylaştırıcı mesleki becerilerini
geliştirecek etkinliklere katılmasını engellemek

*Olay çıkararak kadının işten atılmasına neden olmak

Fiziksel Şiddet

*İtip kakmak

*Tokatlamak

*Tartaklamak

*Tekmelemek

*Kesici ve vurucu aletlerle ya da yakıcı maddelerle
bedenine zarar vermek

*Sağlıksız koşullarda yaşamaya zorlamak

*Sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olarak
bedensel zarara uğratmak

“Erkekler şiddeti kontrol edemez, buna engel olamazlar.”

“Çocuk olursa şiddet biter.”

“Şiddet uygulayan erkekleri anneler yetiştirmektedir. Dolayısıyla bu sorunun nedeni kadınların ta kendisidir.”

Aile İçinde Kadına Uygulanan Şiddetin Etkileri

Bir özel alan sorunu olarak algılanan aile içi şiddet, hem kadını ve aileyi yaralar hem de toplum sağlığı ve ekonomisine ciddi boyutlarda zarar verir. Bu olumsuz etkileri iki alt başlıkta sıralamak mümkündür:

a)Bireysel Etkiler

Kadınların yaşadıkları şiddet nedeniyle karşı karşıya kaldıkları bazı sorunlar şunlardır:

- *Suçluluk
- *Öfke
- *Utanma
- *Yalnızlık hissi
- *Yetersizlik ve başarısızlık hissi
- *Diğer insanlara güvenmekte güçlük çekme
- *Değersizlik hissi ve düşük benlik saygısı
- *İstismarı önemsememe veya inkâr etme
- *Kaygı ve konsantrasyon güçlüğü
- *Yeme ve uyku bozuklukları

Şiddet Döngüsü

Kadının eşinden gördüğü şiddet kısır bir döngüyü içerir. Bu döngü, şiddet uygulayan kişi uyguladığı şiddetin farkına varıp davranış değişikliğine gitmedikçe ya da şiddete uğrayan kadın duruma karşı çıkmadıkça yoğunlaşarak devam eder.

Şiddete Maruz Kalan Kadınlar Neler Düşünür?

Tekrarlamayacak

Kocam beni seviyor, bana zarar vermek istemez

Yaşadıklarımı kimseye anlatmamam gerekiyor

Çocuklarımla iyiliği için kabullenmeliyim

Yapabileceğim bir şey yok

Hak etmişim

Şiddetle mücadelede herkese düşen bir pay, bir sorumluluk alanı vardır. Öncelikle aile içi şiddetin sadece bir ailenin sorunu olmakla kalmadığını, eğer dur denmezse sıçrayan ve dağılan bir karaktere sahip olduğunu bilmek gerekir. Şiddetin kendiliğinden sona ermeyeceğini farkında olarak şiddete uğrayan kadınlara destek vermek, onları yardım alabilecekleri kurum ve kuruluşa yönlendirmek, hepsinden önemlisi toplumsal hayatın her alanında olduğu gibi ailede de merhamete yatırım yapmak, çözüme önemli katkı sağlayacaktır.

